

Kopirani se dopisi ne tiskaju. Pripremljena se; pisma tiskaju po 6 sv. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 80 nr., za svaki redak više 5 nr.; ili u slučaju opreznosti za pogodbe za upravljanje. Novci se lično postaraju naputnicima (naputnici) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prelasne i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedođe na vrijeme, naka to javi odpravništuru u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana upiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na dan.

Dopisi se novčano ako se i notičaju.

Nobiljegovani listovi se neprimaju. Prodajna s poštarinom stoji 6 for., za soljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 1/2 i 1 za pol godinu. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaz se u Via Farosio br. 1.

Poziv na predplatu

Današnjim brojem svršava naš list XXII. tečaj to će stupiti božjom voljom u XXIII. tečaj. Po starom običaju pozivljemo ovim našo predbrojniko, pošto se je primakao konac godine, da učine čim prije svoju svetu dužnost. Naše vriedno i redovito plađajuće čitatelje molimo, da se čim prije na novo predplato, i to komu je tole moguće, odmah za cijelu godinu, jer nam je tako mnoge laglje sastaviti proračun i odmah urediti naše račune.

Preporučujemo se napokon imućnijim i avinstnijim rodoljubom i izvan Istre, koji nas do sada nepomogše, da nam prisrskoje u pomoć u ovom našem težkom poduzetju, točnom predplatom.

Kako je poznato mi neimamo drugo pomoći van u naših čestitih predplatnikih, dočim imademo protivnika i zavidnika, kojim je naš list pravi trn u peti, na svo stranu. Tko pojmi naš položaj i našu težku borbu, a čuti i misli ikreno s nami, ta nam nemože odreći pomoći.

Predplata s poštarinom stoji za cijelu godinu za imućnije for. 5, za soljake for. 2. Za polovicu godine polovicu tih svota. Izvan carevine za poštarinu više. Novca neka nam se šalje poštarском naputnicom, nipošto u preporučenom pismu, jer je preskupo.

Uprava „Naše Sloge“.

Na koncu godine 1891.

Današnjim danom izumire god 1891, te prije nego li stigne naš list štovanim našim čitateljem u ruke, spadati će u povijest. Ovim brojem svršava naš list XXII. tečaj, što je za skromni list liepa doba a za čovječanstvo kaplja u moru. Kao što će iztičući godini suditi stroga i nepristrana povijest, tako prepričamo i mi sud o djelovanju našega lista tekom iztičuće godine našim čitateljem i našem potomstvu.

God. 1891. nije doniela čovječanstvu osobito velikih događaja, te se ju može ubrojiti obzirom na svjetske događaje medju godine srednje vrste.

U političkom životu naše države ostavlja iztičuća godina skoro isti položaj, što no ga je našla kad je nastupila. Narodnostne borbe u avih mješovitih pokrajinah prostrane države; boj za obstanak bije se istom žestinom na jugu i sjeveru, iztoku i zapadu kao što ga je ostavila god. 1890. U zemaljskih saborih i u zajedničkom saboru u Beču bore se jedni za premoć a drugi za ravnopravnost ili za najelementarnija ljudska prava. Boj traje dakle na čitavoj liniji a položaj sveobći u državi jest nejasan i zamršen tako kao malo kada. Austrijska vladna oslanja se sad na desnicu sad na lijevicu; jednom rukom gladi jednu, drugom drugu; sad dobaci koju mrvicu jednoj sad drugoj stranki, ali u sve to neima zadovoljstva na nijednoj strani. Niemci, vični gospodovati nad ostalimi narodima u državi, osobito nad Slaveni, teže za tim, da se opet dočepaju toga gospodstva. Slaveni svuda potiskivani i zapostavljeni, nastoje osloboditi se teškoga skrbništva. Njim nije do gospodstva nad drugimi plemeni, već do

ravnopravnosti i jednakosti sa timi plemeni.

Takav položaj je našla a takvim ga i ostavlja iztičuća god. 1891.

što se napose nas tiče u Istri, to će ostati god. 1891. nam i protivnikom našim dugo u spomeni. Kako je poznato vršili se ove godine obći izbori za carevinsko vieće. Mjeseca febrara obavili se izbori fiducijara a mjeseca marča izbori zastupnika. Dne 4. marča 1891. ostati će neizbrisljiv u povijesti narodnostne borbe u Istri. Usljed nečuvana nasilja protivničke stranke onog glasovitog dana opetovani se izbori u trih kotarih zapadne Istre mjeseca oktobra. Uspjeli toga izbora poznat je svakomu naših čitatelja. Zakon i pravica pobjediše brutalnost i nasilje. Naši čestiti birači i izbornici zapadnih kotara osvietiše si tako sjajno lice, da su to isti nepristrani protivnici priznati morali.

Ponovni izbor mjeseca oktobra jest svakako najsjajnjiji za nas događaj god. 1891. Njim smo pokazali i dokazali i onim, koji nepoznaju po bliže naše Istre, da živi tu u ogromnoj većini Slaven, Hrvat uz brata Slovence u najliepjoj slogi i ljubavi. U gospodarskom obziru nemožemo se žalibože pohvaliti niti na koncu ove godine.

Obična suša u jednom dielu pokrajine s jedne strane, s druge pak nesretna tuča uništiše negdje dobru polovitu, a drugdje i nad dvie trećine božjega blagoslova, što se je bio pokazao na prolieće.

Većina našega puka bavi se poljodjelstvom i vinogradarstvom. Poljodjelski proizvodi urodiše većinom srednje ruke, dočim je vino u većem dielu pokrajine skoro posve izdalo. Medju tim baš nemožemo niti s toga gledišta ubrojiti iztičući godinu medju najliepšije. Naš čestiti puk, koji se kvanta sjekire kad ga izdade motika, prekurbiti će ako Bog dade i ovaj dio zime bez osobite biede i nevolje, a čvrstom nadom, da će mu nova godina donieti više božjega blagoslova, većma duševnih i tjelesnih dobara.

To su i naše vruće želje i timi najiskrenijimi željami završavamo djelovanje za god. 1891. ključ iz dubine srca: Mili rode! srotnija Ti bila god. 1892.

Carevinsko vieće.*

Beč 22. decembra 1891.

Dne 16. t. m., pošto se je svršila podrobna razprava proračuna, bila je na dnevnom redu glavna razprava financojalnoga zakona, kod kojega se je obćenito govorilo, kako druga na početku razprave proračuna.

Govornika bilo je prilično zapisano, al neki su se odrekli, drugi nisu na red došli, jer se je nastojalo čim prije svršiti. Od ljavičara govorio

je samo jedan, od Poljaka niti jedan. Ni jedni ni drugi ne znadu se još kako ponašati, nit jedni naprama drugim, nit jedni nit drugi prema ostalim strankam. Oni možda i bi prema svojim osobnim osjećajem, čežnjam i hlepšnjam, al valja, da imadu obzira na svoje izbornike, na narod, koj jih je u vieće poslao. Pak šute. Razpravu je otvorio poznati Čeh dr. Eduard Gregr, koji već mnogo godina slovi kao jedan od najboljih govornika u vieću. Njegov govor, u kojem se je najoštrijimi izrazi tužio na postupak vlade prema českomu narodu, bio je obćenito pažljivo slušan i često odo-bravan, imenito od Čeha. Česki narod, koj se je već toliko put proslavio, koj si je svjestan svoje moći, koj plaća državi mnogo poreza, je nezadovoljan s vladom, i zadovoljit će se ga tek onda, kad se oživotvori česko državno pravo, kad budu sve česke zemlje sdružene u jednu celinu, u česko kraljevstvo, dakako pod žezlom Hababurga.

Od slovenskih zastupnika govorili su dr. Ferjančič i dr. Gregorec. Prvi se je tužio na političke, odnosno i školske oblasti u Kranjskoj, Koruškoj i Goričkoj. Pogled zastupnika slovenskoga naroda u prošlost mu pokazuje, koliko mu je nada neizpunjenih, pogled u budućnost koliko borba i napora mu još predstoji, dok zadobije narod ono, što ga po pravu i zakonu ide. Govornik, veli, je upisan medju govornici proti proračunu, al on se je upisao u obće samo za to, da govori. Obračun prema Čehom kaže, da je na njih naći način kako da se omogućí skupni postupak izmedju zastupnika českomu i slovenskoga naroda, koji su uzko medju sobom pobračeni i oduševljeni medju sobom odani. Ovako kako sad stvari stoje, da nije probitačan skupni postupak. Niemci da nisu svi proti izpunjenju narodnostnih zahtjeva Slovenceva. Njemački konservativci, da su njim pravedni, i s toga, da će slovenski zastupnici i na dalje ostati u dosadanjoj svezi, u konservativnom klubu, jer da bi izstupom iz njega pogoršali svoje stanje. Zastupnik dr. Gregorec uzvrđjuje, da državna austrijska nije jošto stvorona, prom se već 40 godina parlamentarno stvarna. Absolutistični centralizam Bashaov kao i ustavni centralizam Schmerlingov su propali. Obstojeći dualizam, koj hoće prevladu Niemaca na jednoj i Magjara na drugoj strani, nemože imati dugoga obstanka. U ovoj poli monarhije, nit rezkost Giskro, nit bezobzirnost Auersperga, nit lukavost Taaffe-a nije mogla usutkati protimbe Slavona. Oni neće nikakve prevlade, oni hoće ravnopravnost svih naroda. Grof Taaffe dobaci njim kadgod koju mrvicu, ali pod njim širi se germanizacija i „liberalizam“. Njegova volika pogreška je, da na čelo pokrajina, imenito kod Slovenceva i Hrvata postavlja muševne nepouzđane i nesposobne. Dosta je sročiti

se de Pretisa u Trstu, pod kojim je irredenta postala ono, što je, i pod njim razgranila se je kod činovnika ona antipatija, ona nemarljivost proti svem što je slavensko, rad koje su Slovenci i Hrvati Primorja zadnjih godina neizrečivo trpili i još trpo. To i slično boli tim više, što proizlazi od osoba, koje u zemlji najviše zastupaju Njegovo Veličanstvo cesara, koj joga arcu, košto to izričito najnoviji previšnjji prostočni govor veli, su svi narodi jednako blizu. Zemaljskim poglavarom u Gra. u, Celovecu i Trstu manjka već više godina nepristranosti i dobrohotnosti naprama Slavenom; oni brane i priče slavonsko urođovanje gdjogod mogu.“ Govornik navadja za to primjere, pak dolazi na one činovnike, koji oćito naš narod vriedjaju i klovecu. Spominje kao dokaz za to nekog činovnika u Ljubljani, u Novomjestu, te onoga, koj je radi nezakonitosti bio promjšten iz Sinja u Dalmaciju u Istru, gdje sada istu rolu igra. O novih i najnovijih njegovih junackih činovih bit će govora kod razprave izbora dr. Laginja. Iza toga opisuje govornik neko događaje u južnoj Štajerskoj, kao i u Koruškoj, to završuje, da smo Slaveni u monarhiji razbacana uda, a da se moramo složiti u skupno djelovanje na temelju državnih prava českomu i hrvatskoga, te na temelju narodno ravnopravnosti.

Tođa dana je još govorio zast. knez Karlo Schwarzenberg; sliedjećega pako još samo po jedan zastupnik za i proti, te glavni govornici: dr. Menger, ljavičar i Čeh dr. Herold, koji je živom rieči i jakim argumenti pobijao protivniko českomu narodu i zagovarao česko državno pravo. Sva kuća i slušateljstvo ga je pažljivo slušalo.

Zurilo se je toliko sa razpravom, da više upisanih govornika, medju njimi i zast. Spinčič, nije došlo do rieči.

U večernjoj sjednici postavio je zastupnik Spinčič upit na ministra predsjednika, kao upravitelja ministarstva unutarnjih posala, radi događaja dne 8. t. m. u Višnjanu, te mimogred u savezu s tim, radi napadaja na Hrvate i Slovence, imenito u talijanskim gradićih i mjestanich. (Taj upit donasamo u cijelosti u današnjem broju. Opuz. Ured.)

Interpelacija,

kuju su dne 31. decembra 1891. u državnom saboru u Beču postavili na njegovu prouzvisnost ministra pravosuđa zastupnici dr. M. Laginja, Spinčič i drugovi:

Običkom na to, da kotarski sudovi u Istri, kao onaj u Pulji višekrat, a onaj u Vodnjanu uvijek, podnesko pisane u hrvatskom jeziku rešavaju talijanskim jezikom;

Obzirom na to, da se kod kotarskih sudova u Istri, osim onoga u Podgradu (*), svi zapisnici kaznenih oni o izpitu svjedoka i o konačnih raspravah pišu u talijanskom jeziku također u onih slučajevima, gdje dotična stranka znado samo hrvatski ili slovenski;

Obzirom na to, da i stranke i njihovi zastupnici moraju često dopustiti, da se zapisi pišu talijanski samo radi toga, što perovodja neznata zomaljskoga jezika, hrvatskoga ili slovenskoga, kako je to na primjer utvrdjeno u spisih rasprave, koja se je dršala dne 2 maja 1891 u Motovunu, proti Matiji Kramaru iz Rakotice;

Obzirom na to, da se od mnogo godina u najtečajih za mjestu canoeista, pristava, kotarskih sudaca i savjetnika u Istri zahtjeva poznavanje zomaljskoga jezika, dakle i hrvatskoga ili slovenskoga, te se prema tomu ima držati za dokazano, da onaj, koj je imenovan, znade u govoru i pisanu također taj jezik, inače moralo bi se držati, da je krivo izjavio o vlasti, koja ga je imenovala;

Obzirom na to, da u svih slučajevima, gdje se sudi čovjeka hrvatsko ili slovenske narodnosti, porota u području prizivnog suda za Primorje nije sastavljena od porotnika, koji bi poznali jedan tih jezika, te se tako dolazi do čina, nevjerojatna u ustavnoj državi, da tako zvan "pučki u oči" neznaju jezika čovjeka okrivljenoga iz vlastitoga jma sudbono okružja, pak se mnogo puta mora prijaviti tumaču;

Obzirom na to, da su neki sudovi u Istri, naročito onaj u Pulji smješteni u prostorijski tjesno, gdje je pogiblj za požar i javnu zdravstvenost;

Obzirom na to, da se za brzo, točno i redovito sudjenje čini potrebno ustanoviti okružno sudište u Pulji, gradu, koj je u posljednjih desetljećih narasao mnogo pučanstvom, ima zavoda za odgoj i narodno komunikacije, to postuje od dana do dana sve veće ardešite za dobar dio Istre;

Obzirom na to, da su zatvori pri c. kr. sudu Rovinjskom takovi, da jih se radi pomanjkanja izravnog svjetla u nekeoj prostoriji, mora smatrati zdravlju škodljiviji; — neudaju se potpisani upitati njegovu prouzišenost gospodina ministra pravosuđa:

1. Hoće li njegova prouzišenost posekerbiti se za to, da isetarski sudovi i više jma molbu ritošavaju hrvatski ili slovenski pisane podneske u istom jeziku; da se grunтовinski upisi na temelju molbe hrvatski ili slovenski podnesane čine u tom jeziku, i da svi izpiti u iztragah i na konačnih raspravah u stvarih kaznenih, budu činjeni u jeziku okrivljenika, dotičnog svjedoka, i da zapisi o tom sastavljeni budu pisani u istom jeziku?
2. Hoće li njegova prouzišenost postupati sa ovom strogosti proti svim onim sudbenim činovnikom u Istri, koji u svojih molbah očituju, da znaju hrvatski ili slovenski, ili u obće da znaju zomaljske jezike, a onda u službi ili noznaju ili neke da rabe tih jezika, te hoće li nadalje dati naloge, da dvojničari nebudu imenovani po preporukah ili po razlozih štodnje, nego po znanju jezika, koji se govore u pokrajini?
3. Hoće li njegova prouzišenost odrediti shodno, da porotni sudovi budu sastavljeni tako, da dotični suci budu razumljivi obuzhenika hrvatske ili slovenske narodnosti?
4. Hoće li njegova prouzišenost učiniti potrebite korake, da u Pulji bude podignuto okružno sudište i sagradjena agrada za zatvore također j u Pu lji, napustiv makar onu u Rovinju?

Be 11. decembra 1891.

Dr. Laginja, Spindič, dr. Slama, Vesely, dr. Kramar, Tilser, dr. Engal, dr. Pacak, Purgart, Klaić, dr. Slavik, dr. Brzorád, Elm, Robić, Pfeifer, Volhancka, Tekly, Spindler, Sokol, Supuk, dr. Mársaryk, dr. Vašaty, dr. Blažok, Čestmir Lang, dr. Dvořak, Mixa, Doložal, Adámek, dr. Greg.

* Istina je, da se u Podgradu sada više ne pišu zapisi u talijanskom jeziku al se pišu talijebe u njemačkom, prema sv sva gg. kod onoga sada podpušana višit slovenskomu jeziku, ali tomu je tražil uruk u Trstu nipošto u Beču, Op. Ured.

Interpelacija

zastupnika Spindiča i drugova na njegovu prouzišenost gospodina ministra predsjednika kao upravitelja ministarstva unutarnjih posla.

Dne 8. decembra t. g. u veđer bilo je napadnuto u gostioni Ana Grippa u Višnjanu, politički kotar Poreč, sedam mladića iz okoline višnjanske, povodom reč bi tim što su nekoliko put "živio" uzviknuli, i to od više mjestnih stanovnika sa kamonejem, batinami, sabljama i puškama, a dva njih bijahu taħodjer ranjena.

Tih sedam mladića pobjeglo je: iz gostione; nekotji mjestni stanovnici pako ihli su okolo i bacali kamenje u ono kuće, u kojih su stajali, da su mladići sakrili, tako među ostalim i u kuću i gostionu Nikole de Colle, koj želi živjeti u miru i sa mjestnical stanovnicima i onimi iz okolice. Dočim se je žena i djeica Nikole de Colle još tresla od straha, prikeže se u kući zamjenik obćinskoga načelnika Anton Del' Oate, prađen po mjestnom policajcu (redaru) Agustini Gaspar i po četvrtici muževa oboružanih sa puškama, i zahtjeva, da mu gospodja donese svjedu, da uzme gae tražiti u kući Hrvate, kojim da se i ta obitelj pribraja, i da jih u zatvor odvede. Gospodja je proti tom prosvjedovala, morala je pako popustiti i dopustiti, da zamjenik obćinskoga načelnika Anton Del' Oate sa imenovanim mjestnim redarom i sa drugom dvojicom oboružanih, Anton Antonaz od Petra i Ivan Antonaz pok. Antona provede kućnu premetačinu, ne da bi koga u kući našao, dočim su dva oboružanika pred vratima kuće stajali.

Nezadovoljan uspjehom dao je gostionu Nikole de Colle zatvoriti, prom bijaše jedva sedam ura veder.

Pošto je to nezakonita postupanje zamjenika obćinskoga načelnika svjelo sa činjenicami navedenimi u interpelaciji zastupnika dr. Laginje, Spindiča i drugova od 7. t. m.;

pošto ima dokazanih nezakonitosti izazova počinjenih prema Hrvatima i Slovencom kod izbora za carevinsko vieće u februru i marču t. g., koje su se obnovilo kod naknadnoga izbora u oktobru t. g. i koje su se proširile kod obćinskih izbora u Motovunu, i pošto se spomenuti izgodi u Višnjanu imadu smatrati samo kao predigra tamošnjim predatojećim obćinskim izborim;

pošto su takvi i slični napadaji na Hrvate i Slovence, imenito u talijanskim gradićih i mjestih: Koprnu, Bužak, Oprljinu, Momjanu, Vrsaru, već skoro dva mjeseca na dnevnom redu;

uslobadaju se potpisani postaviti na njegovu prouzišenost gospodina ministra predsjednika kao upravitelja ministarstva unutarnjih posla shjedeći upit:

1. Jeli njegovoj prouzišenosti poznat navedeni slučaj shivši se dne 8. t. m. u Višnjanu?
 2. Što je visoka vlada već poduzela i što kani još poduzeti, da takovi i slični napadaji na Hrvate i Slovence, imenito u talijanskim gradovih i mjestih Istre prestanu, i da u obće zakoni i prema Hrvatim i Slovencom valjanost zadobiju?
- Be 17. decembra 1891.

Spindič, dr. Dvořak, Povše, dr. Gregorec, dr. Gregorčič, Klun, Pfeifer, Nabergoj, Robić, Tilser, Formanek, dr. Kailz, Kestlan, dr. Slavik, Sokol, Mársaryk, Krumholz, dr. Brzorád, dr. Herold, Mixa, dr. Dyk.

DOPISI.

Iz Beča 29. dec. 1891. Carevinsko vieće noims sjednice; gg. zastupnici imadu blagdane, prazničke, poćitnice. Dok se opat snadju, hoće li se sbiti kakve osobite promjene u odnošajih raznih stranaka vieća?

Već prije nego ih su se zastupnici razišli, govorilo se je i pisalo o tom prilično, a i sad se govori i piše — koliko te prazničke dopustaju.

Odnosno govorenje i pisanje vrtilo se je i vrtilo oko imenovanja ministra bez listnice, jednoga člana vieća iz kluba ljevica. O tom imenovanju vodili su se razgovori izmedju vlado i vidjenjih članova ljevica, imenito Plenera i Ochlmeockoga. Ti jedan i drugi, i još koji drugi bi rad bio ministar, al njih vlada nemože prodoziti, jer su preveć razvikani, jer nebi to povoljno djelovalo na stranke ljevici protivne, a nit bez ovih nemože vlada obavljati. Iz toga ima se Plenera i Ochlmeockoga kakoe drugače nagraditi i počastiti, a no-

koga drugača posjeti na ministarsku stolice. Ko da bude taj uretnik? Dakako da nije lahko izabrati ga, kad bi jih mnogo rado bili, a samo jedan može biti odabran. Prozasalo se je ime nekoga Webera, bijljeznika negdje u Moravskoj; još više ima baruna Widmana, umjrovljenoga višega činovnika, koj je bio svoje doba predsjednik c. kr. vieća u Kyanjskoj i tu pokazao svoju protivnost prema našemu narodu. Nekoliko dana se je kao stalno držalo, da će bit on taj uretnik — kad na jednom skoćilo je nad povrjele drugo ime, ima baruna Kuenburga, sudb. nadsvjetnika u Linou. On je jedva par godina zastupnikom naroda, nit se je bud šim u carevinskom vieću izkassao. Jedini put što je govorilo, bilo je u tajnoj sjednici, obdržavanoj sega lista u poslu Schneider-Bloek. Onim njegovim govorom neznam pred kim se je izkassao. Golotinju istoga bio je glaano jamao dokazao dr. Lueger. Opraog ga je tako, da je sav orn ostao.

Nego, Kuenburg je ministar, i sad njegoviji prijatelji i sumišljenici znadu svoga dobra i liepa o njem: pripovjedati. On je svjetlio, za koje se nije znalo, i koje će sad svietiti.

A što znači njegovo imenovanje za ministra?

Odgovor na to pitajmo samo ljevici. Njihov glavni list (Neue Freie Presse) napisala je uvodni članak, čim je došla kula za imenovanje ministra ljevičara. Tomu listu znađilo je bar prvi hip to imenovanje približenje vlade k ljevici, odnosno zapećavanje približavanja.

To približavanje vieća k ljevici da je počelo sa ugovaranjem članske nagodbe — dakle vlada je ugodila Niemcom ljevičarom kad je počela nagodbu sklapati, a Česi imadu već i s toga razloga posve pravo kad su proti nagodbi. Drugi korak toga približavanja prošidilo je, kad je vlada raspustila carevinsko vieće — dakle vlada je ugodila Niemcom ljevičarom, kad je bila raspustila carevinsko vieće, a Česi i drugi neki slavenaki zastupnici imadu već i s toga pravo što nisu s vladom nit za nju. Trećiji korak onoga približavanja vlade k ljevičarom Niemcom bio je odput ministra Dunajevskoga — dakle vlada je, samo da ugodl Niemcom ljevičarom, odpuštila iz ministarstva muža, koj je ikrono mislio sa ravnopravnostju naroda i koj je bio kadar u malo godina avoga ministrowanja uvesti ravnovosje u državnoj bilanci, kojega već dugo i dugo, u državi ne bijaše, i opet imadu pravo oni, koji već s toga nisu nit uz ni za vladu.

Timi trimi činjenicami da se je vlada ljevici samo približavala; približila njoj se je, zapećatila avoje približavanje tim, što je imenovala ljevičara Niemca ministrom, makar bez listnice. Sad je dakle vlada potvrdila, zapećatila, da je voljna vladati s ljevicom, dočim je i do sad provadjala njezin program, samo drugim načinom, program njemačke centralizacije i kriva liberalizma, dakako uvijek na šteta prava slavenkih naroda.

Ovo bi za slavenake narode bila sreća, u koliko se tim na to misli, da bi se konservativni klub raspao. Hohenwart bio je kandidiran, i on je u carevinskom vieću za to, da zaprieđi skupno djelovanje slavenkih zastupnika, imenito pako da držl na uzdi slovenske i hrvatske zastupnike, da udaju u njih pravedne i zakonite narodne zahtjeve; odnoano, da imadu svi iialke pred narodom i njegovom željom i voljom izgovarati se, zašto nastroje svoj posebni klub, zašto nerado zajednički sa jednimi slavenakimi zastupnici, koji iskreno i počteno rade za svo Slavene, i za naa Hrvate i Slovence.

To dakako znade vlada najbolje, koja je Hohenwartovu kandidaturu nasuđile, i koja ga podržaje.

I s toga čo ona težko, bar još sad, dok njoj se gdje drugdje sreća nenacajohne, poslušati savjet glavnoga lista ljevica gledom na konservativni klub i njegovoga načelnika Hohenwarta. Ta gdje može vlada vjernijih privržeenika našl nego u tom klubu? Oni su pod svaku cijenu sa vladu. Ona može uvrediti najužejnije i najsvjetlije osjećaje naroda, koje zastupaju, može jih i javno uvrediti: oni, pošto u njoj nekoliko riēđi odgovorili ne uvriede, opet su za nju, bez da je opozvala nit rieđu naprešene uvriede. Pače; ako ona dobaci kakvu mrvicu, ne radi nanešene uvriede, nego radi toga, da narod netzujbi povjerenja u svoje zastupnike, koji njoj tako liepo služu, hvalo se oni kako je njihova politika mudra, kako su mnogo dosegli.

Nego glavni list ljevičara misli, da bi vladu podpirali uz ljevičara poljaški zastupnici, i da bi ovi jednli i drugi sa jednom ili drugom malom frakotljom vieća sadinjivali veđinu istoga.

I tu bi reči, da je vlada bolje podučena nego li glavni list ljevičara.

Veđina, no velika, poljaški zastupnika: bi po avoj prilici zaboravila na dokajohnje saveznike, zaboravila na uvriede nanešene njim u prošlor desetogodišta od ljevičara, zaboravila, da je pao njihov čovjek Dunajevski radi ljevičara; zapustila povre slavenaku braću, i dala se u savas sa najvredni protivnici svih Slavena; — al je manjina, i velika manjina zastupnika poljaški, koja nije zaboravila svega onoga, kojof nije krv voda, koja vidi epas svih slavenkih naroda monarhije samo u skupnom djelovanju svih njihovih zastupnika; al je mladož poljaška, koja i slavenaki duji; al je i narod poljački, koj sve vuće progledava i koj vidi svoj buljak u zajednici sa ostalimi slavenakimi narodl monarhije.

Poljaški zastupnici dakle, kad bi i htjeli, ne mogu onako kako bi htjoo glavni list ljevičara. Vlada to najbrže znade, i ona će i unapried raditi ko do sad — a ljevičari će se brzo osvjedočiti, da je to najbolje sa nje; da nit oni, kad bi imali avo samo svoje ministre, nebi mogli uspješnije raditi prama svojem program nego li se sada radi, programu naperenom proti svim slavenakim narodom, imenito proti Hrvatima i slovenskomu.

Pita se sad, koje stranke, uz onu ljevici, će podpirati vladu u carevinskom vieću; odnoano, koje stranke će vladu pridžati, da ju, uz ljevičara, podpiru?

Spomenuti glavni list ljevičara misli, da će to bit poljaški zastupnici, a da se vlada ima razkratiti sa konservativci. Ovo on od nje i zahtjeva, i na to ju ponokle tim podbada, da Hohenwarta imenuje članom gospodske kuće, odnoano, da ga odstrani iz carevinskoga vieća.

Branina i Jurina

prijateljem za mlado ljeto.
 Navada je koledovati
 Od starine.
 Grichota ju napuštati
 Da izgine.
 Spravili se koledjani
 Bran, Jurina
 Da ih primi ko i lani
 Svud rođinje:
 Pa gdje znaju, tuj ih sto,
 Koledjavju:
 Na dobro vam' mlado ljeto
 U svem kraju,
 Ko to staro, što prok vrata
 I još bolje.
 Srebra, zlata no ko blata —
 Do nevolje;
 Žita pune ave žitnice,
 Ne tek mina,
 Od lonice pak pivnice
 Rujna vina;
 Da estano, kad dođjemo
 I za ino.
 Da vam' živim' nazovemo
 Do godine,
 Gazdama' pak i gadaricam'
 Doat poroda,
 Mladim' i djevoćicama'
 Pirnog goda
 A za starce i stariće
 Jošte budi
 Jedno dvoje, tri godinice,
 — Ko svaki žudi!
 Što čekali, dočekali:
 Puta s puta
 I mornara ka obali
 Do svog kuta.
 Tielu zdravlje i veselje,
 Počalniku
 A po smrti dušl želje:
 — Rajsku dikl!
 All' prije neg odjemo
 Dajte dara
 Da i napred vam' možemo,
 Punl hara,
 Iz torbice treat novice
 Ko do sada;
 S nama stae se do vlijice
 Volja kada

Na samjaji, kad ih štije
 Vi, dražino,
 Dajte darak pa ko prije
 Fran, Jurian
 S torbloom se poč po svietu
 Sabirati
 Baš ke pšela što po svietu,
 i kerati
 Liene trute od ulište,
 Noću, danom
 Brant rodnog od oganjšta
 Nepovraom.
 Psi je tašak, jesti treba
 Da živite
 A bez vas im nema hljebe,
 To znašite!
 Dajte dakle da Bog plati!
 - Vas, društinu
 On pošivi i na vrati!
 Fran, Jurian!

V. P.

Fr. „Baba“ piše, da imaju va Buzetu spa-
 stitioja.
 Jur. Ter imaju i druge zaš se je porodil
 na Božić.
 Fr. Je tako je, ma buzetaški spasitelj se
 ni rodil va Betsame lego va Kopre.
 Jur. A tako je tol Onda se neka slobodno
 veseli buzetaški šarenjaki, krunjeli i
 talijanski, da će ih on koparčan spasti!
 Fr. Od kuda ako Bog da?
 Jur. Baš od krojača, a ti?
 Fr. Da ti pravo redem jušto od žnidara.
 Jur. Tako čemo se le!
 Fr. Oa oči, barem neće moć saki smrad
 odelo nas svoj opanak otrt.
 Jur. Ter je tako, je.
 Fr. Dunke va novem leto — bilo ti srečno.
 Jur. Ako Bog da — neka bude i tebe i
 svemu slovinakemu rodu.
 Fr. Amen!

Različite viesti.

Za oprest od čestitanja na korist
 „Brazovićine“ podarili su nadalje: g. dr.
 Fran Mandić, Trst for. 2; g. Ljudevit
 Ružić, Trst for. 2; g. dr. Matko Laginja, Puia
 for. 5; g. Josip Grašić, Beram for. 2; g.
 dr. M. Trinajstić, Buzet for. 2; g. dr. D.
 Vitezić, Krk for. 8; g. dr. Fr. Volarić,
 Krk for. 2; g. dr. N. Fabianić, Krk for. 2;
 g. dr. D. Trinajstić, Krk for. 2; g. Ba-
 karović, Josip, Kacav for. 2; g. Stemberger,
 Ante, Hrušica for. 2; g. Slavoj Jenko,
 Podgrad for. 2; g. dr. A. Stanger, Volosko
 for. 2; g. Rikard Katalinić, Zadar 1 for.
Imenovanje. G. kr. kotarski kapetan
 u Voloskom g. Vilhelm Jettmar imenovan
 bijaše savjetnikom kod namjestništva u
 Trstu.

Sazvanje zemaljski sabori. Dne 28. t.
 m. sazvala je vlada sabora Štajerske, Sol-
 nogradečke i Goričke na kratko zasjedanje.
 U Goričkom saboru pozdravili su za-
 stupnike naroda koji zemaljski poglavar
 voli vladu zastupnik u obih zemaljskih
 jezicah t. j. slovenskim i talijanskim jezi-
 kom. Hoćemo li i mi u zemaljskom saboru
 u Poreču čuti domala iz ustajih zemaljskoga
 kapetana pozdrav naših zastupnika u
 jeziku većine pučanstva pokrajine t. j. u
 hrvatskom ili slovenskom jeziku?

Pazite na Stjepanje. Osvanu
 Božić u tvrđoj magli, Bože, da ni si ga
 mogao niš prepoznati iz daleka. Kud bi
 nego kao kršćani u crkvu. Zbilja, oprem-
 ljena je velikanstveno, kano što božjem
 hramu dolikuje. Svako priznanje našemu
 g. župniku. Nešto nas se ipak neugodno
 dirnulo. Običaj bio do sada, da se je na
 velikoj misi na Božić, za vrijeme „Pri-
 kaza nja“, pjevala stara i lepa ona na-
 naš pjesma: „U seji vrime godišća“. To se je
 ove godine izpunilo, dočim se je pjevalo
 na Stjepanje. Mjesto stare naš
 pjesme, koju je narod jednoglasno pje-
 vao, jer ju je razumio, nastupili nekakvi
 „Pastorci“. To može biti lepa i hval-
 lovredna pjesma, ali čemu napustiti stari-
 nu. Druga će se godine i na Stjepanje
 valjda tako opetovati, i a Bogom pjesmo,
 i ona će u zaborav. Čvrsto držimo, da se
 to više opetovati neće. Ovo u toliko kao
 vicat, da nas ne bude narod korio, da ne
 nastupamo ondje, gdje je naše pravo.

Tekom decembra sastavio se ovdje
 prvi staski tamburaški zbor,
 koji se marljivo vježba na svojim tambu-
 rama. Ljepo bi, da se i drugdje sastave
 slični sabori. Ta to je naša glava. Sret-
 na ti, roče, ostanula nova godišća!

Kako bijaše jur javljeno, bila se dne
 4. novembra porodila vatra kod Trana
 Načinovica. Povjerenstvo pročitilo štetu
 na 88 for. koju je i posljednik kude od-
 mah primio od banke „Slavije“. Mi i
 opet toplu preporuđamo našim
 zemljakom ovo društvo, ta ka-
 mo bi drugdje nego svoji kevo-
 jim.

U Opatici). U predposljednem broju
 javite naglu smrt našega dobrega ka-
 pelana Josipa Janca; sada Vas mo-
 lina, gospodine uredništvo, izvolite primiti
 još ovo par redaka. Petak u jutro obav-
 voj se „sprovod upravo sjajno; sbralo se
 braće svećenika dvanaest na brju, da
 izaku ljubav bratku i štovanje napram
 najstarijem svojem drugu ovoga dekanata.
 Mnogi strani gostovi i politički činovnici
 u svečanog odori dojdohše k sprovodu, što
 je na sve učinilo doista najlipeši utisak.
 Puka bila velika mnoštva ne samo iz Opa-
 tije i Voloskoga, nego i iz Rukavaštine,
 gdje je pokojnik okolo 80 godina službo-
 vao. Mnogo liepih vjenaca položenih na
 odar svjedohi i koliko ljubav i štovanje
 je pokojnik uživao. — Pokojni Josip Jano
 rođen u Begnah u Kranjskoj godine 1820;
 dočao je kao kapelan godine 1848 u Suš-
 jeviciu, zatim u Pazin. Godine 1848. do-
 dje kao kapelan izložen u Rukava o.
 U Rukavu bijaše kapelan i učitelj okolo
 30 godina, te se vazda tratio, da izpuni
 točno i savjestno jednu i drugu dužnost.
 Kao učitelj mogao je sa pravim zadovol-
 jstvom i ponosom gledati na mnoge svoje
 učenike. Njegovu učenosti bijahu vrlo narođni
 muževi: župnik Puž, braća Mandići,
 učitelji Šepići, Kinkela, Mandići
 i drugi. — Ima ih i koji bez daljnog
 školova vodu dosta znamenitog trgovaško-
 poljova, kao Grgurina, Šepići, Kin-
 kela, Kundići i drugi. — Njegovim
 nastojanjem osidane su obadve crkve u
 Rukavu, školska i kapelanska kuća. Da
 je tu imao mnogo brige i neugodnosti,
 svatko će lano pojmiti, ako promisli, da
 je to sve učinjeno sa novcem med pukom
 sabranim, a da je k tomu trebalo i po-
 trošeno preko 80 tisuća forinatih.

Čuteš terot svojih godina odlučio se
 zapustiti brdoviti Rukavac, te zamjeniti
 ga sa krasnom Opaticom, kamo je dočao
 pod konac godine 1888. a od ovdud pre-
 selio se ovako nenadano u pravu domo-
 vinu, u vječnost dne 18. decembra t. g.
 — Premda odgojem u tuđem duhu i je-
 zik ljubio je iskreno svoj narod i jezik.
 Za poživotni svoj rad bio je odliko-
 van sa zlatnim križicom sa krunom za
 zaslugu. — Opraštajuć se ovim zaslužnim
 svećenikom, kličemo mu harnim srdcem:
 Pokoj vječni daruj njemu u Gos-
 p. i d. i n.

— 6.

Iz Medulina pišu nam, da bijaše na
 zadnjaj glavnoj skupščini hrvatske žitao-
 nice medju ostalim izabrao novi odbor,
 komu je na čelu poznati rodoljub i trgo-
 vac g. Kirac a tajnik mu g. Svjetličić.
 Zaključeno bijaše takodjer, da se ži-
 taoznica više nepredplaćti na „Oboz“
 radi njegovih navala na naše najzaslužnije
 muževe, napose na dočnoga nam zastupnika
 g. Spinčića.

Iz Motovuna pišu nam, da su nastali
 tamo iz posljednjih obćinskih izbora neo-
 nanično odnošaji. Svakoga izvanjskoga ob-
 ćinara, koji dodje u to talijanski gojzedo,
 napadaju tamošnji nespasnički nemilice rieđu
 i činom. Nitko nije siguran u mjestu za
 svoj život. Tako su napali tamošnji bun-
 tovnici dne 27. t. m. obćinskoga zastup-
 nika i čestitoga obćinara iz Keldira g. An-
 djela Gallo najprije vikom a zatim
 čakami te mu bijaše isti život u pogibelji.
 U skrajnoj stanci i nerolji uteđe se
 Gallo k obćinskome načelniku g. dru. Sur-
 ranu, koji dađe pozvati žandare, te ovi
 upravo doše napadnutoga izvan grada. Da
 nebišaje obzirna načelnika ili žandara,
 nikada nebi bio Gallo iznio čitave glave
 iz Motovuna. Kao što se dogodilo njemu,
 dogadja se vrlo često i drugim, koje se
 taj rieđu i činom izazivlje i napada. Tako
 se dogadja u talijanski gojzedo, koje
 bi htjelo biti civilizirano il kulturno a
 krije u istih u sebi najgroznije divljake
 i buntovnike.

Motovun je u političkom kotaru po-
 redkom.

Iz Voloskoga pišu nam 30. t. m. Evo
 me, da Vas se, veleučeni gosp. uredništvo,
 javim iz ovoga hrvatskoga gojzedo, a kojem
 je nar. pjesma: „Pridrugo Vo-
 losko, lipi moj dijamante“ all-
 koje danas nije nikakav dijamant već sa-
 nemareno mjesto radi zle i nesretne uprave
 svoja.

U ponedjeljak dne 28. t. m. obdrža-
 vala se sadnja ovogodišnja sjednica. Na
 dnevnom redu bijaše kao i u predzadnoj
 sjednici proračun optajnici za g. 1892.
 Odkad postoji Volosko nije se pretrpelo
 proračun u dvih sjednicah. Obično bi se
 — dok još nebišaje u obćinskom zastup-
 stvu hrvatske stranke — brojevi pročitali, pa
 onda bi se prvi obćinski savjetnik ustao
 i rekao: „sada ustanimo svi u
 znak, da odobravamo prora-
 čun“. I obćinski bi se zastupnici dignuli
 kao „makina“ a da nebi pisnuli ni zubi
 skrinnu. Ove pako godine bijaše drukčije.
 Naši šarenjači mušili se i trudili, da pri-
 kriju sve svoje mnogogodišnje „fošnarje“
 ali nisu ove godine uspjeli. Postaviše pra-
 račun na glasovanje, nu gle čuda: opo-
 zicija, koja bijaše donad uvijek u manjini,
 dobiše većinu od jednoga glasa proti pra-
 računu i izkazujhu ponovno svoje nepouz-
 danje načelniku i obćinskoj upravi. Morate
 bo znati, da je opozicija sa većinom gla-
 sovra već u jednoj od prijašnjih sjednica
 glasovala proti proračunu: izrazila svoje
 nepouznanje u načelnika, a taj se ipak
 ponaša kao da se ništa dogodilo nije.“
 Kako da kratimo takovo postupanje?!

Preko 25 godina je Voloskim načel-
 nikom g. Rajčić, a taj čovjek nije u svih
 25 g. svoga načelnikovanja predao točnih
 računa na ogleđ zastupstvu. Mislite si kako
 mu je bilo pri duši sada, kad no je bio
 prisiljen od hrvatske opozicije, da položi rač-
 unu obćinske jer je uvijek načelnik govorio,
 da ima Opaticu u obćinskoj blagajni kakve
 dvo hiljade forinti, a to je naglasio i pred
 mjesec dana. Sada pako kad je opozicija
 odlučno zahtijevala, da se preda već jednom
 točan račun i blagajna u ruke blagajnika,
 koga je već pred dvije godine imenovala,
 sada tekar dodje novac na vidjelo. Da nije
 još pred mjesec dana bilo toliko novca u
 blagajni svjedohi to, što se je postuđilo
 19.000 for. za gradnju optajničke škole. Da
 je dakle prije bilo u optajničkoj obćinskoj
 blagajni 8.000 for., što se doznalo tek u
 zadnjaj sjednici, nebi se sa stalno bilo
 posuđilo 18 već 18 hiljada for. No bi se
 valjda na posuđjeni novac plaćalo 5 %
 kamata, dočim bi se za novac u šteditnici
 privalo samo 4%. Sada pako, kad je
 došlo načelniku do gusa, dočao je novac
 na vidjelo. Kako je to naš „magnifico“
 udošio, neka nam izvohi kazati.

Neznamo doista što rade više oblasti.
 Proračun nije potvrđen, načelnik je i ob-
 ćinska uprava dobila nepouzdanost, uprava
 u neredu, ured prava ropotarnica! Zašto
 se ne providi tomu, da se stane već jednom
 na put tim nepodopćitiam?
 Dužnost nam je bila iznositi ovo na
 javu, tim više, što čemo do mala imati
 nove izbore. Volosćaci i Opaticaji braćur
 na noge se, da nestane već jednom ne-
 reda u našoj obćini!

Iz Buzeta pišu nam 25. t. m. kako
 javište, da će imati naše žitaoznice 20 t.
 m. glavnu skupščinu, tako se i dogodilo.
 Zborovanja neće vam opisivati jer je te-
 klo obćinom redom, ali radošno izištem
 ipak, da su naši članovi i ovom zgodom
 pokazali kako njim na srcu leži svaki
 narodni napredak. Oni se odazvali pozivu
 odbora skoro u potpunom broju, te su
 pratili živahnim zanimanjem zborovanje.
 Vrlo zanimivo bijaše predavanje g.
 Brajca, koji nas je podučio kako se
 može uztrajnim radom i šteditljivošću doći
 do blagostanja —, erdačna mu hvala i
 ajstio se opet naših članova, osobito naš
 kmetake ruke.

Predlog, da se izhaci „Oboz“ iz
 žitaoznice radi ponatih napadaja na naše
 narodne zastupnike, osobito na zaslužnoga
 g. Spinčića, bijaše bez rasprave pri-
 vvačen. Zanimivo je kod toga, što je ta
 misao potekla od članova-seljaka.

Iz Ljavnra pišu nam 25. t. m. Molim
 Vas, da blagovolite uvrtiti u Vas otle-
 jeni list sedjede redke: Oboškivao sam,
 da će se koji odavle oglašiti, te Vas
 izvjestiti o svesčanosti priliko svesčanog
 otvorenja naše žitaoznice „Danica“. Videć,
 da se nitko nejavlja, hodu ja kušati, da
 vam u kratko opisem svesčanu večer od
 dana 8. t. m. Lovranski rodoljubi pri-
 ređiše taj dan skupnu večeru u restauraciji
 goj. Kóniga. Pozvali prijatelje iz Libur-
 nije na bratski sastanak. Sakupilo se taj
 do pedaset rodoljuba iz svih naših gradica.
 U sedan stali na večer posjedomaso sa
 stolova, kojima razvali obubljivljeni i
 veseli bereski župnik gosp. Rajmund Jelu-
 jčić. Mnogo liepih nazdravica bijaše izrečeno,
 pjevale se narodne pjesme, a da bude sa-
 stava spojena sa kakovom korisću, pra-
 dožići gosp. stolaravnatelj, da se svatko
 mašić šepa i krtuje malenkost za „Bra-
 to vjeđinu“. Sbralo se sa to dobrovoljno

društvo do 85 for. Zabava tekla u najbo-
 ljem radu. Stolaravnatelj zabavljao je
 svojom okrotivnošću baš izvratno naše dru-
 štvo. O pol noći prekine se zabava, ta se
 svaklo zadovoljno odrećem vratiti kuđi svojoj.
 — I nehotice moram se obazriet na la-
 žni dopis adovle tiskan u poređku „b a b i“
 od 12. t. m. Pošto se taj grdo štovanje
 osobe i iskrivljuju činjenice, nemogu na
 lino nego, da se ogleđam malko sa onom
 lažtorbom. U njegovom dopisu niza se
 laž do laži, a uzrok tomu jest jedino njeg-
 ova strastvena ali nam neškodljiva mrznja
 na sve, što ovdje i u Liburniji hrvat-
 skim duhom diše. Taj uzor-dopisnik veli,
 da se u žitaoznici lovranskoj tom prilikom
 govore držalo i vikalo: živio. To nebi bilo
 ništa sla; jer u našoj kuđi možemo raditi
 što nas volja, a gada na je laž, jerbo se
 tek kod večere pošelo nazdravljati i go-
 vore držat. Kako su ovdahniji kalabrozi
 uglađjeni, razvidi se iz toga, što su pod-
 kupili petoricu njihovih kumeta, kojima
 ravnaše poznati Kobula, komu je ex-nah-
 celnik platilo 5 for. za njegovo agitacije
 u vrijeme zadnjih obćinskih izbora, da nam
 za vrijeme večere u bližnjaj sobi bućenjem
 i vikom dodijavaju. Ti junaci vrtili zbilja
 iz početka svesčotno svoju zadacu, to ha-
 labuđili i vikali „viva“ kao malnuti. Nu
 stalna na tom svietu samo mjena jest.
 Nekto drugi plati jim vina i dađe jim
 hrane a on!... volja bandiera. Zatekli vikat:
 živila Istraj živila Hrvatska itd.
 Dapače oni sami isprovodiše, da bijahu
 od šarenjaka lovranskih plaćeni, da nama
 „muziku“ prirede. Ta sam „quei fa-
 moso corripudento“ to potvr-
 đuju isprivačajuć se, da onakvi ljudi se
 neđaju podmititi od nikoga.

Dopisniku „b a b i o m“ se valjda pam-
 met pomutula pa, u ovom romok — dopislu
 — tako na jednom mjestu, da je „b a r a o n d a“
 — tako on nazivlje našu svesčotnost —
 trajala do pol noći, dočim par redaka
 dalje veli, da se pjevalo i vikalo do dva
 sata u jutro. Gdje je ta pamet, dični muž?
 Nadalje piše, da lovranski načelnik gosp.
 Turčić neuziva nikakve popularnosti. Ja
 mu pako velim, da gosp. načelnik potreba
 da imade popularnosti kod plaćene funkce,
 ni kod ljudi, kojih su svi protokoli na
 Voloskom sudu puni. Laž je nadalje što
 on piše, da je fakara od njoga plaćena
 pri našem raszetanku naprtila gosp. Jolu-
 šića i dra Stangera svakojakimi po-
 grđami. Ona, akotrop vinom ugrijana, za-
 želi svima lahku noć, te se zbilja svi u
 najuzornijem redu udaljili od grada. Laž
 je dalje, što on šroka, da su naši pozna-
 tomu Jurju Zuparu polupali prozore. To
 su mu učinili valjda oni, koji bijahu pla-
 ćeni, da nama dodijavaju. Iz toga se raz-
 vidli, da naši nespažnici nisu već pri zdrav-
 noj pameti, jerbo inače nebi uzimali ogro-
 man rog sa sićušnu svedu. Na koncu ovog
 „briljantnog“ laži-dopisa veli, taj
 junak od protokola, da je ispravio dio
 golo činjenice, kako ih dođu od vjero-
 stoјnih osoba. Ta su osobe sa stalno kakve
 ovdahnje piljarice, koje od ljudskih ušesa
 prave magaređe. Iz čitavog njegovog do-
 pisa sledi pako, da se gosp. dopisnik
 poređuje „b a b e“ u glavni mješta; da je
 lovranski kalabrozom hrvatska žitaoznica
 trun u oku, da se oni kume i brato sa
 fakarom a la Kobula, pošto nijedan
 pametan čovjek neće, da a njimi običi; da
 jim je dični načelnik Turčić, samo poradi
 njegovog Hrvatsstva, isto što i vragu tam-
 jan.

Na koncu želim vam sretnu novu
 godinu!

Staroslovenski jezik u Rimu. Zadar-
 skoj „Kat. Dalmačiji“ pišu o tom iz Rima
 dne 2. t. m. koliko sledi: U školi papir-
 skoga rimskoga sjemeništa kod sv. Apo-
 linnara u Rimu vrijedi profesor Ulises Do-
 nunzio započeo je ottrag desetak dana ovo-
 godišnji tečaj predavanja staroslovenskoga
 jezika. Ima dočatan broj slušatelja, što
 Hrvata iz ostalih Slavuna, nu ne toliko,
 koliko bi odgovaralo broju Slavuna, koji
 se nalaze ovdje na naukama. Što nema
 većega broja slušatelja pripisati je dielom
 još maloj ljubavi i oduševljenju njenih za
 našu stariju i neshvaćenu izvishnoga cilja,
 a koga je sv. Otac Lav XIII na spono-
 metom savodu ustrojio stoluću starosloven-
 štine, a dobrim dielom i njekim političkim
 obrizima (gdje li ga ta blažena politika
 ne ulazi), a kojih sa ovom dobrom voljom,
 koju imadu, slavenskim pitomcima njekih
 ovdšnjih savoda nije dovoljno pohaj-
 djeti predavanja prof. Donnuzia.

Ovo sam vam navjerno spomenuo,
 jer mi je glavao, da jedinim kros vaš otle-
 jeni list svemu hrvatskomu narodu rado-
 stno viest, da je sv. Otac papa u svojoj
 neizmornosti, da izkažo ljubav napram
 Slavunima, nastanovio u Vatikanskoj knji-
 žnici mjesto skriptora za slavenske jezike,
 110

* Biljgo prekasno za posljedni broj.
 Op. Ured.

* Koja na Hon mu se valjda ipak odobijala
 za koji centimeter. Op. Ured.

kakova već obstoje za grčki, latinski istočne jezike. Skriptorom bi imenovani pohvaljeni prof. Deunanio, koji je u školi izrazio želju, e bi se ova vjest javila alenim listovima, da još jednom uvide Slavoni. kolika je briga papina i za sam njihov književni napredak. Istom prigodom pripovijedio je rođeni profesor o saslušaju, što ga je imao kod sv. Otača, na kome se je papa propitao o broju i napredku slušatelja staroslovenskino, to izrazio svoje zadovoljstvo o uspjehu i začelio da se i budućih godina što više mladica posveti učenju staroslovenskoga jezika.

Kad se u sadašnjim okolnostima sv. Otača brine toliko za nas, što ne bićući za Slavenu, kad se ne bi stavljale kojekakve zapreke i sumnjičenja od strane historičkih naših neprijatelja.

Mogu vam na koncu javiti što sam čuo od pouzdanih osoba, da Vatikanski krugovi neće nikako i nikada pristati na kandidaturu nadjarona Vučića za nadbiskupsku stolicu u Zagrebu s uzroka, koji su vam i svim Hrvatima odveć dobro poznati.

Popravak. U zadnjem dopisu iz Tinjana molim vas g. Ivan Raner, da ispravim netočnosti tisku e njegove osobe, što mi se nepriatnosti ovim rado činimo. On tvrdi: nalme: 1. da nije pleo mrežu nit vodio dogovore sa razglavarom i poznatim našim narodnim protivnikom u Tinjanu prigodom zadnjih obćinskih izbora, 2. da se nije kod njega jelo ni pilo u izbornu svrhu i 3. da njemu nije dao Depiera nikakva vina a kamo li na bronte.

Toliko jasljamo, da zadovoljimo g. Ranera, a na ostalo, što netiče njegovu osobu, nismo dužni osvrćati se.

Matica Hrvatska dotiskala je ovih dana svoje ovogodišnje knjige, (kako to spomenusmo u predzadnjem broju priobćiv ujedno pojedina djela i pisca.) Pošto se je do danas od prošlogodišnjih 6.585 članova-prinosnika „Matica“ tek njih oko 1.500 prijavilo i svoje prinose amo dostavilo, to se najljubidije gg. društveni povjerenici „Matica“ umoljavaju, da se sa prijavama članova „Matica“ i sa dostavom njihovih prinosa koliko moguće požuru, jer se inače i uz najbolju volju „Matica“ sa djelanjem dotično razsiljanjem ovogodišnjih knjiga za koji dan neće moći započeti.

„Matica Hrvatska“ uložila je i ove godine sav mogući trud, da i ovimi knjigami i što se tiče sadržaja, broja i obćega knjiga svoje članove po mogućnosti i prema našim knjižovnim prilikam podpuno zadovolji, pak zato i pouzdano očekuje, da će se i ove godine ne samo prošlogodišnji članovi „Matica“ odzvati, nego da će i mnogi novi članovi „Matici“ pristupiti, da se usmognu i snatni troškovi za ove knjige namiriti i daljni društveni prosvjetni rad krepko i odvažno nastaviti.

Dan, na koji će se ovogodišnje knjige „Matica Hrvatske“ početi dieliti, dotično razsiļljati, oglašiti će se ove nedjelje, — a međutim umoljavaju se i gg. članovi i povjerenici „Matica“ da uzastopno svom snagom, da se i ovogodišnje knjige „Matica“ što prije među članove raspadaaju, jer o tom raspadaaju zavisi, da odbor „Matica“ udari što prije nakladu budućim knjigam „Matica“ za g. 1892., koje bi isti želio, da već budućega mjeseca voljaće dođju u tisk, to da budu buduće godine još mnogo ranije nego ovogodišnje i doštampane i među članove razdijeljene. Umoljavaju se gg. društveni povjerenici i članovi „Matica“ najljubidnije, da ovo uvažno i odobro „Matica“ omoguće, da svoju naknadu i želju izvede.

Zagreb, 20. prosinca 1891.

Uprava „Matica Hrvatske“.

Urota Zrinsko-Frankopanska. Možemo već sada javiti, da će „Dom i Sviet“ u svojem budućem (petom) tečaju, koji će početi izlaziti 1. siječnja dođjuće godine, objelodaniti najnovije djelo selekcijonoga hrvatskoga pica, našega suzemljaka g. Evgonija Kumičića, i to voliki historički roman „Urota Zrinsko-Frankopanska“. Poznati naš pisac proučio je pomno ovaj dio hrvatske poviesti, to je sigurno, da će ova njegova radnja biti vrlo zanimiva. Citatolji „Doma i Sviet“ imat će prilike u zanimivom i poučnom životu proučiti ovaj najtarnostaniji dio hrvatske poviesti. Uprizorujemo a toga već danas našo ditalje ne ovi tečaj „Doma i Sviet“, koji počinu 1. siječnja 1892., i kojemu je cijena samo for. 6 na cijelu, for. 3 na pol, a for. 1.60 na četvrt godine.

Listnica uredništva.

Gosp. dop. iz Premanture, Vilišana, Povešćino, Čera, Novaki itd. molimo, da se strpe do budućeg broja. Vam i svim prijateljima, koji nam ostatiše k novoj godini uzvracamo najsrdačnije. Gosp. T. P. I. Ixvolite ali na vreme, upoću labora obratite se na peznate rodoljube u susjednoj Vam obćini; imate oto nas, na svaku uslugu. Prijateljski odzdrav!

Lutrijski brojevi

	Dne 24. decembra.
Trst	24 68 49 73 84
Linc	72 18 35 34 89
Budapest	22 48 78 87 12
	Dne 30. decembra.
Prag	55 84 28 61 82
Lavor	41 40 34 71 9
Hornanstadt	80 69 69 22 78
Innsbruck	71 42 49 52 47

Javna zahvala.

Našu obitelj stigla je velika i tužna nesreća. U ponedjeljak dne 7. t. mj. u 11. sati p. p. preminula je nakon kratko al tužke bolesti naša promila majka odnosno žena providjena sa Svetojstvi i to u 71 godini života.

Svim rođjakom, prijateljem i znancem, koji su bud sa vremenom bolesti bud prigodom smrti il sproveda, našoj pokojnici na kakavgod način izkazali svoju sućut i štovanje, izričemo ovim javno najtopliju zahvalu.

Omišalj (na otoku Krku).
Kazovljena obitelj:
Turato.

Javna zahvala.

„Hrvatska komercijalna banka“ u Zagrebu izvoljela je i ove godine u blagotvorne svrhe našeg društva, neručito u svrhe utolišta, koje za uboge hrvatske djake u Bošu usdržajemo, doznaditi nam svotu od 20 for.

Mi se ovim slavnim ravnateljstvu hrvatske komercijalne banke u Zagrebu na njegovom plemenitom čaru što toplije zahvaljujemo.

„Hrvatske pripomoćno društvo“
U Bošu, 22. prosinca 1891.
Predsjednik: Tajnik:
dr. K. Kozljek Franjo Vahčić
dvorski i sudbeni advokat c. k. činovnik

UZAJEMNO DŽRUTVO „La Mutua“

The Mutual Life Insurance Company of NEW-YORK
Najbogatije i najvrčite osjeuravajuće društvo na život.
utemeljena 1842 na pukoj uzajamnosti.
Jamčevna zaklada s 1. siječnom 1891. for. 307 miliona.
Austrijska podružnica po ministarstvu dozvoljena o tim izjeonadžena ostalim narodnim društvom.
Koji zakonita kućija toli sve pričuve premija austrijskoga poslovanja ostaju nloženi u Austriji

Prinjeri. 18-25
polica, koje sada izišću
Prinjer br. 1.
Polica br. 44511 tičuće se mješovitog osjeuravanja za 10000 dolara (for. 25000) izišću sada. Izplaćena premija iznaša samo 5932.50 dolara dođim je onaj, koji ima pravo na tu izplatu, primio povrh osjeuravano svote od 10000 dolara takođerj unišil prihod 6052 dolara, ukupno dakle 10052 dolara (for. 50120)

Generalno ravnateljstvo za Austriju
U Beču, i. Lohkowitzplatz broj 1.
Zastupstvo za Trst, Primorje, Dalmaciju i Trient u Trstu ulica: Canal Grande broj 2.
Glavnom agencijom u Trstu upravlja F. Tarabochia u uredu zastupstva,

U radionici klepara 4-8 JUSTA BIASUTTI.

opunomoćenoga graditelja vodovoda u željeznih olovij Via Barriera vecchia Trst br. 10 gradil i držina skladištu kupovlj i pouzdah, sa stolicom sa tri box peći iz činka čvrsto gradjeno, to izvađja i drugo različe kloparske uz najviše cijene. Driži na skladištu čitav broj i proči peronospori (miliduru) po for. 8.50 i tolije sa samoparaju traža. Ilustrovani coniki dobivaju se gratis.

Dr. Gustav Gregorin
otvorio je svoju
odvjetničku pisarnu
u Trstu
dne 7 decembra t. g. Via
Dogana br. 7. II kat.

Amerikansko
Odpravništvo putovanja
od 18-18
braće Gondrand na Ricci
Via Alessandrina — Kuća Pleceh —
Zemni sprat.
(Ulas Vicolò del Cappuccino)
prodaje uz pravu cijenu bez nikakva nametka
putne karte iz RIEKE za
NEW-YORK,
Chicago, Helena, Mo. Keesport,
Pittsburg, St. Louis, San Francisco,
Whealing
i za gradove američkih sje-
dinjenih država.
To takođerj:
za Rio Janeiro i Santos
za Montevideo i Buenos-Ayres
za Rosario di S. Fè
za Callao, Lima, Valparais i
Australiju.
(Družbam snizuje se cijena.)

Petar Braido
mekanički kovač 34-84
prodava široko strojevo uz izlodeće cijene:
Singer obćiteljske nove po for. 88
srednje 45
Strojevi Tiziana 55
Hove za krojače i postolara po 88
Jamstvo sa 6 godina. Pronaštiljo bilo koje naručje sa široko strojevo te bilo koje radaju mekaničku. Prodava strojevo novo i rabljeno.
Ulica: Pozzo bianco broj 3 u Trstu.

Vinski ekstrakt.
Za trenutno napravu izvrstnoga zdravoga vina, kojoga ni moći razločiti od pravoga naravnoga, pripravom to se skušano spojiljaljito.
Cijena 2 kil. (ki zaodustjeta za 100 litrov vina) 5 gl. 50 kr. Receipt priloji se gratis. Jamčim najbolji vapoh in zdrav izdolek.

Spirita prihrani,
kdor uporabljamo mojo monadkriljivo esencu za ojačevanje žganih pijlač; za esencu podoli pijlačem prijeten, rezek okus in se dobiva le pri mont.
Cijena 2 kil. (ki zaodustjeta za 100 litrov vina) 5 gl. 50 kr. Receipt priloji se gratis. Jamčim najbolji vapoh in zdrav izdolek.

Karl Filip Pollak,
Essenzen-Specialitäten-Fabrik
in PRAG.
Iščejte se solidni zastopniki.

Sto imade
strojeva
za gospodarstvo i obrt, za domaću i drugu porabu, dobiju se na skladih tvrčko
Živica i druga u Trstu
ulica Zonta br: 5
sve garantirano i jeftino.
Za sada proporuča osobito svoje
vinske tiskalnice, mljne, sisaljke itd.
Izradjuje vodovode, mljne i ostale
strojeve na paru i vodu.
Rečena tvrdka proporuča se sl.
obćinstvu za obilate naručbe. 31-

Tinktura za želodec,
kataro iz kineške rabarbare korihlikov-
covaga lubja in avozih pomerantnih
olapkov priroja G. PICCOLI, lekar
„pri angelju“ v ljubljani, je monko
toda ob enom uplivo, delovanje
prebratnih organov urajajoče sred-
stvo, ki krepi želodec, kakor tudi
pospešuje telesno odpretje. — Raz-
pošilja jo izdelovalci v zabojskih po
12 in voč steklenico. Zabojskih s 12
stekl, volja gl. 1.80, s 55 stekl, 5 kg.
tož, volja gl. 5.28. Poštino plača
naručnik. Po 15 kr. steklenično
razpredajo se v svih lekarnah v
Trstu, Istri in na Goriškem. 30-20

Put u Ameriku
ZA
NEW-YORK, CHICAGO,
SAN FRANCISCO,
I OSTALE GRADOVE NORD AMERIKE
BUENOS-AYRES,
MONTEVIDEO i ROSARIO
DI SANTA FE.
Izdaje direktno biljete
Mate Pollich
TRST — RIEKA
Piazza Negozianti br. 2. — Riva Szarup
49-53 Casa Genap.

**LJEKARNA
A. KELEK**
nasljednici Rondolini
utemeljena godine 1869.
TRST,
Via Riborgo br. 13.
Razprodaje silodeće osobitosti: Glasovite i
pravo šlašice iz Brešlje, željezo sa Chinom
Malossi, Obćino bakalorovo nje; isto
oljo sa jodom i željezom. Elksir Coca
oklepljujući i probavljajući. Likair China
proti groznol. Anatorinaku vodu za usta.
Tokudj sapu proti obćinam, Obdo poznatu
vodu katrama i ustrotvanja katrama.
Kašicu proti potajnim bolestim. Indijsku
esencu, ljok, prvi naboholi. Ekstrakt Ta-
marinda sa Anilja. Vino sa Chinom poput
Maralo okrijavljuće koludne. Prašek za
zube bijeli i ružičasti. Prašek olparaki bijeli
i crveni itd. 9-27
NB. Primaju se naručbe za tuzemstvo uz
pogodbe povoljno i u pouzdo.

Enrico Rovere & Co.
TRST, Via Ponterosa i Via Nuova 14.
SKLADIŠĆE
stakla, porcelane i avitiljika; sta-
kijene ploče, jednostavne prozime,
i neprozirne, dvostruke i bojadi-
sane. Zreala u većom izoboru.
Proučim'je izradbu stakala za
zgrade i zimsko ovjetnjako uz cijene,
koje se neplaše konkurencu.
Velik izbor svih staklenih pred-
meta rabljivih u obćilji, pivarnici
itd. itd. Pošiljke idu u pokrajnju
bez carine. 31-53
Tiskara Dolenc.